

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/4 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LV.

V Ljubljani, 28. novembra 1902.

List 48.

Trstenik.

(Konec.)

VII. Nekateri bolj znani Trsteničani.

(Konec.)

Po daljšem presledku je obudil pri Trsteničanih zopet veselje do šolanja župnik Gregorič. Več ali manj po njegovem uplivu je dobila cerkev in domovina nastopne služabnike:

1.) Dr. Fran Pernè, rojen 28. marcija 1861 na Povlju, v mašnika posvečen 10. julija 1887, doktor bogoslovja in profesor veronauka na c. kr. cesarja Franca Jožefa državni gimnaziji v Kranju.

2.) Janez Cuderman, rojen 21. avgusta 1865, iz Babinega vrta, posvečen 21. julija 1889, tačas kurat v ženski kaznilnici v Begunjah.

3.) Peter Švegelj, rojen 18. junija 1864 iz Spodnjih Tenetiš, posvečen v Trstu 2. julija 1893, t. č. župni upravitelj v Movražu pri Buzetu v Istri.

4.) Blaž Rebol, rojen 1. februarja 1873 s Trstenika, posvečen 22. julija 1897 t. č. kapelan v Komendi.

5.) Anton Lombar, rojen 18. junija 1877 v Babinem vrtu, posvečen 14. julija 1900 tačas kapelan v Postojini.

6.) Jožef Cuderman, rojen 4. aprila 1877 tudi iz Babinega vrta, posvečen 7. julija 1901, t. č. kapelan v Veliki Dolini na Dolenjskem.

Za temi hiti še nekaj nadpolnih mladeničev, ki se šolajo v Kranju in v Ljubljani.

Gotovo je častno za malo župnijo, da je bilo od 1887 do 1900, torej v 13 letih, pet

novih maš na Trsteniku; šesta, in sicer novo-mašnika Jožefa Cudermana, je bila 1901 na Brezjah.

* * *

Taka je skromna slika trsteniške župnije. Skromna je tudi župnija; ne more se ponášati številom ali bogastvom svojih udov, ne s sijajno preteklostjo. Vender se ji ni treba sramovati v družbi starejših in večih sestrá. Kdor pozna domače razmere tukajšnjega prebivalstva, zlasti v zadnjih desetletjih, je lahko zasledil nekaj izprememb, ki delajo čast Trsteniku. Ni še prav dolgo od tistega časa, ko je žganjarska kuga tudi tukaj tirjala mnogo nesrečnih žrtev; več lepih zemljišč je izgubilo svoje prejšnje gospodarje. V tem oziru se je na bolje obrnilo, četudi še ni vse tako, kakor bi želel vsak pravi prijatelj našega ljudstva. Sedaj živéči posestniki so večinoma varčni, marljivi, mnogi prav izgledni. Ne gledé na versko življenje, v katerem smo že govorili pri opisovanju tukajšnjih duhovnikov, Trstenik tudi napreduje v duševnem oziru. Gospodarji nastopajo z večo zavestjo. Po nekoliko že izkušajo z novjšimi pridobitvami na gospodarskem polju zboljšati si svoje stanje. Dijakov je razmerno mnogo, število udov pri Mohorjevi družbi se množi leto za leto; „Domoljub“ in „Venec“ imata v župniji precej prijateljev in naročnikov. Na II. slovenski katoliški shod meseca septembra 1900 je prišlo 19 zavednih Trsteničanov v Ljubljano, kar je za malo župnijo veliko število. C. kr. poštna uprava je ugodila prošnji, da so dobili na Trsteniku z mesecem avgustom 1900 poštni nabiralnik za pisma z rednim vsakdanjim odje-manjem in dostavljanjem.

Pri vsakem važnejšem podjetju, ki se je zasnovovalo v prid trsteniškim župljanom, so stali vsekdar v prvi vrsti s svetom in dejanjem domači duhovni pastirji.

»Tu národ biva še krepák,
Tu biva národ — poštenják,
Ki svét ga še okúžil ni,
Ki čas ga omehkúžil ni,
Tu rod je moj, tu moj je kraj.
— — — — —
Nebeški čuvaj te vladár,
Ne zabim te nikdár, nikdár!«

(S. Gregorčič).

Dostavek.

Med dotiskovanjem tega spisa sem dobil iz Kranjskega dekanijskega arhiva nekaj listin, ki se tičejo tudi Trstenika. Ker jih nisem več mogel porabiti na dotičnem mestu, zato tukaj dodatno povzemam nekatere reči. Tako se bo pojasnilo in izpopolnilo, kar sem pisal na strani 222. o cerkvenem posestvu.

Obe cerkvi, sv. Martina na Trsteniku in sv. Dominika v Tenetišah sta imeli svoja stara posestva in pravice pri zemljiških posestvih samo do leta 1788. Tis tega leta so jih prodali obenem s posestvi preddvorske cerkve in vseh njenih nekedanjih podružnic, in sicer pri tisti zloglasni dražbi, ki je opisana na 158. in 159. strani Lavtižarjeve knjige „Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj.“ Dražba je bila 6. 7. 8. 9. in 20. oktobra in 6. decembra 1788 (in še 20. maja 1790) nekaj v Kranju, nekaj Preddvorom. Ključarji so se pritoževali. Tudi škofijstvo je prosilo vlade leta 1829., naj se stvar vnovič preišče. Vlada je sicer posegla vmes, toda doseglo se ni nič. Zapisnik o dražbi — v kranjskem arhivu je ohranjen v prepisu — sestavil se je bržkone šele pozneje („... nicht an Ort und Stelle, wie es allerdings scheint, erst später aus beim Versteigerungsakt aufgenommenen Notaten verfasst“). Po tem zapisniku je imela

I. cerkev sv. Martina:

1.) 5 podložnikov z 2 $\frac{1}{2}$ zemljiščem in 1 posestnika njive pod št. 2. in 3. Vse skupaj sta kupila po vladni cenitvi (pretio fisci) za 241 fl. 33 kr. in 2 cv. Luka Brunich, zakupnik preddvorske graščine in komisar za cerkveno imetje in Franc Urbančič, oskrbnik iste graščine.

2.) Njiva v goriškem polju*) in

3.) travnik okoli te njive. Oboje je kupil Tomaž Zimmermann.

4.) Gozd (kje?). Kupila sta ga Janez Mayr, poštar v Kranju, in Juri Bitenec, trsteniški lokalist.

II. Cerkev sv. Dominika je imela:

1.) 12 različnih podložnih posestnikov, ki so med drugim oddajali cerkvi „malo desetino“ po 15 kr. Vse to sta kupila Brunich in Urbančič (precio fisci) za 189 fl. 44 kr.

2.) Njivico „Na ledini“. Kupil jo je Andrej Rezar za 15 fl.

3.) Travnik „Cerkovnica“. Kupil ga je Jakob Cuderman za 1051 fl.

4.) Travnik „Vošec“. Kupil Jakob Cuderman za 220 fl. 30 kr.

5.) Tretji travnik „Ledina“ ali „Ledinica“. Zopet Jakob Cuderman za 336 fl.

6.) Brezov in smrekov gozd „Veliko Brdo.“ Jakob Cuderman za 162 fl.

7.) Smrekov gozd „Cerkovnik“. Jakob Cuderman za 453 fl. 30 kr.

Leta 1820. je imela cerkev sv. Martina še 1276 fl. 26 kr. glavnice, cerkev sv. Dominika pa 6395 fl. 33 kr.

Dodatek.

Clemens P. P. XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum, sicut accepimus, in Ecclesia Filiali Sancti Martini in Terstenig Parochiae Höffleinensis Labacensis Dioecesis, una pia et devota utriusque sexus Christi fidelium Confraternitas sub Invocatione Sanctae Barbarae (non tamen pro hominibus unius specialis artis) canonice, erecta, seu erigenda existat, cujus Confratres et Consorores quamplurima pietatis et charitatis opera exercere consueverunt, Nos ut Confraternitas hujusmodi majora in dies suscipiat incrementa, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus, qui dictam Confraternitatem imposterum ingredientur, die primo eorum ingressus, si vero poenitentes, et confessi sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, plenariam, ac tam descriptis, quam pro tempore describendis in dicta Confraternitate Confratribus et Consororibus in cujus libet eorum mortis articulo, si vere quoque poenitentes et confessi, ac sacra Communionem refecti, vel quatenus id

*) Glej str. 208.

facere nequiverint, saltem contriti Nomen Jesu, ore si potuerint, siu minus corde devote invocaverint, etiam plenariam, nec non eisdem nunc, et pro tempore existentibus dictae Cofraternitatis Confratribus et Consororibus etiam vere poenitentibus et confessis, ac sacra Communione refectis, qui praefatae Confraternitatis Ecclesiam, seu Capellam, vel Oratorium die festo ejusdem sanctae Barbarae a primis vesperis usque ad occasum solis die hujusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Insuper dictis Confratribus et Consororibus etiam vere poenitentibus, et confessis, ac sacra Communione refectis, Ecclesiam, seu Capellam, vel Oratorium hujusmodi in quatuor aliis anni feriatis vel non feriatis, seu Dominicis diebus per memoratos Confratres semel tantum eligendis, et ab Ordinario approbandis, ut supra visitantibus, et ibidem orantibus, quo die praefatorum id egerint, septem annos, et totidem quadraginas. Quoties vero Missis, et aliis Divinis officiis in Ecclesia, seu Capella, vel Oratorio hujusmodi pro tempore celebrandis, et recitandis, seu Congregationibus publicis, vel privatis ejusdem Confraternitatis ubivis faciendis interfuerint, aut pauperes hospitio susceperint, vel pacem inter inimicos composuerint, seu componi fecerint, vel procuraverint; nec non etiam, qui Corpora defunctorum, tam Confratrum, et Consororum hujusmodi, quam aliorum ad sepulchrum associaverint, aut quascunque Processiones de licentia Ordinarii faciendas, sanctissimumque Eucharistiae Sacramentum tam in Processionibus, quam cum ad infirmos aut alias ubicunque et quomodocunque pro tempore deferretur, comitati fuerint, vel si impediti campanae ad id signo dato semel Orationem Dominicam, et Salutationem Angelicam dixerint, aut etiam quinquies Orationem, et Salutationem eandem pro Animabus defunctorum Confratrum et Consororum hujusmodi recitaverint, aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint, et ignorantes praecepta Dei, et ea quae ad salutem sunt, docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, aut charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet praefatorum operum exercitio sexaginta dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentiis in forma Ecclesiae consueta relaxamus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus

valituris. Volumus autem, ut si alias dictis Confratribus et Consororibus praemissa peragentibus aliqua alia Indulgentia perpetuo, vel ad tempus nondum elapsam duratura concessa fuerit, praesentes nullae sint. Utque si dicta Confraternitas alicui Archi-Confraternitati aggregata jam sit, vel imposterum aggregetur, aut quavis alia ratione uniatur, vel etiam quomodolibet institutur, priores et quaevis aliae litterae Apostolicae illis nullatenus suffragentur, sed ex tunc eo ipso nullae sint. — Datum Romae, apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die XIX. Julii MDCCXIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo tertio.

Cardinalis Oliverius.

Publicentur singulis annis in principali Confraternitatis festo, ac Concursu, ut Confratres jugem tanti thesauri memoriam conservent, et alii ad devotionem excitentur. Dies vero, seu festa pro lucrandis indulgentiis a Confratribus electa, ac auctoritate Ordinaria approbata sunt sequentia: videlicet festum Principale pro lucrandis indulgentiis plenariis, festum S. Barbarae V. et M., alia minus principalia pro lucrandis septem annorum indulgentiis, ac totidem quadragenis Sancti Georgii M., Dominica dedicationis, quae est ante festum S. Pancratii, Sanctorum Primi et Feliciani M. M.; S. Martini Ecclesiae Patroni.

Ex Offio Eppali Labaci, die 22. Augusti 1713.

Joannes Antonius Thalnitzscher

Dec. Vic. Glis. Labacensis.

Prof. dr. Fran Perni.

Znamenje sv. križa.

(Za Andrejevo.)

Pretekli mesec smo večkrat delali sv. križ. Predno smo začeli vsak večer moliti sv. rožni venec, in kadar smo nehali z molitvijo — vselej smo se prekrižali. — Da bi pač vsakdo bil s pobožnostjo in z nekim svetim spoštovanjem delal na svojem čelu, na ustih in na prsih to sv. znamenje.

Da cenjeni čitatelji spoznajo globoki pomen tega sv. znamenja — evo vam zgodovinskega podatka o njem.

Sv. Andrej je bil v mestu Patras v pokrajini Ahaji škof. Znano je, da je ta veliki mučenik tam tudi bil umorjen. Pregarjanje kristijanov se je pričelo v njegovi provinciji takrat, ko je bil tam za rimskega namestnika neki Egéj. Ta je ukazal poloviti mnogo kristijanov

in jih je hotel siliti, da bi darovali malikom. Tedaj pa stopi sveti Andrej neustrašeno kot glavar svojih ovčic pred namestnika, očitač mu veliko krivico, ki jo dela nedolžnim kristijanom. Nevernež pa je rekel: „Kaj bo vaša vera! Vaš Krist je bil radi vere križan od Judov — ali ni to sramota!“ Andrej pa je vzkliknil: „O, da bi ti mogel umeti veliko skrivnost sv. križa in da bi spoznal, da je Odrešenik vsega človeštva prostovoljno in nepri-siljen sprejel na se sv. križ in vso sra-moto — o, potem bi ti sam veroval vanj!“

Rimski namestnik je ostal trd. Ukazal je rabeljem, naj križ pripravijo in naj križajo Andreja.

Andrej pa se je veselil. —

„Bodi mi pozdravljen sv. križ“ je vzkliknil, ko je zagledal sv. znamenje — „po-zdravljen, ki si bil posvečen po telesu Gospoda Jezusa Krista in z njegovo krvjo kakor od dragih kamenov okrašen! Predno je naš Gospod visel na tebi, mogel si povzročati samo strah in skrb, zdaj pa mi daješ: — sv. križ, tolažbo in božjo ljubezen. Miren in vesel te objemljem, vzemi na-se še mene, kot učenca Onega velikega moj-stra, ki je umrl na tebi. O srečen križ, po ka-terem sem hrepenel cele noči — vzemi me proč od ljudi in ponesi me k mojemu Mojstru, ki me je odrešil na tebi . . .“

Tako govoreč je sv. Andrej umrl na križu.

Prvi za Kristom je umrl na tem sv. zna-menji, ker sv. Peter je bil križan v Rimu še le pozneje.

M. K.*)

Svetniki in — križ.

(Za god sv. Andreja, 30. novembra.)

Sv. Andrej, apostol, je zagledavši križ, na katerem mu je bilo uojeno umreti, vzkliknil veselo: „O sladki križ, ki te je počastilo pre-sveto telo mojega Gospoda! Dolgo sem hrepenel po tebi in vzdihoval, dolgo te koprneče iskal — in sedaj sem te našel. Vzemi me in pripelji me k Gospodu! Bodi mi pozdravljen, o moj drago-ceni križ, bodi mi pozdravljen!“ — Sv. Marcijal, učenec apostolov, imenuje križ čelado, ki varuje glavo: oklep, ki čuva prsi; ščit, ki odbija pu-

*) Vašemu cenjenemu vprašanju odgovarjamo, da so nam podobne sličice kar najboljše došle. Našemu priprostemu bralcu kaj temu podobnega ne pride več iz spominja. Tako stvarino izobrazujemo in vpobožujemo svoj rod. Zato zahvala in prošnja Vaši ponudbi.

Vredn.

ščice sovražnikov. — Sv. Efrem priporoča kri-stijanom križ kakor najboljše orožje v boju z različnimi sovražniki in „Najizdatnejše sredstvo za utrditev v sv. veri:“ mu pravi. — Sv. Gre-goriju Nacijanškemu je križ sladko breme in podeljitelj vseh milostij. — Sv. Ivan Zlatousti pravi: „Križ je podlaga miru, solnce pravice, upanje vernim, vstajenje mrtvim, palica hromim, tolažnik ubogim, zmagoslavje nad peklom, vzgo-jitelj mladine, mati sirot, nauk apostolov, sreča duhovnikov, varuh človeštvu . . .“

S.

Sv. Frančišek Ksaverij.

(3. decembra.)

Pri tem svetniku so se očitno kazali „ču-deži jezikov.“ Čudodeli ta apostol Indijanov se ni le v nenavadno kratkem času naučil vsakega tujega jezika, marveč večkrat so ga poslušalci raznih jezikov umeli vsak v svojem jeziku. Včasih je celo na več različnih vprašanj ob enem tako odgovoril, da je bilo vsem popolno vstreženo.

L. P.

Posvečeno rokodelstvo.

15. Blaženi Peter iz Sijene, glavničar.

(Umrli 4. decembra.)

Peter, pobožni služabnik božji, je bil rojen v mestu Sijeni. V svojih moških letih se je oženil in je živel v zakonskem stanu tako, da je bil vsem zakonskim v izgled. V svojih mladih letih se je izučil glavničarstva, in se je pečal s tem rokodelstvom do svoje visoke starosti tako pridno, da se je pošteno preživil. Ponižnega srca se s časom odpove posvetnemu stanu, stopi v tretji red sv. Frančiška in obleče spokorno obleko. Ko mu je kmalo potem umrla njegova zvesta žena brez otrok, proda vse svoje imetje, razdeli je med uboge in se s cela vadi v kr-ščanski popolnosti. Obiskuje pogosto imenitno bolnišnico „sveta Marija k lestvici“ imenovano, prebije večidel dneva in tudi noči v molitvi de-loma v cerkvi sv. Dominika, deloma v mestni glavni cerkvi „Naše ljube Gospe“. Spoznavši po božjem navdihnjenji, kako vneto je sv. Fran-čišek posnemal Jezusovo življenje in iz ljubezni do tega svetnika, čegar sin je postal, prosi da ga sprejmejo kot gosta v samostanu manjših bratov v Sijeni. V tej tibi samoti je vžival v molitvi in v premišljevanji predokus nebeškega veselja premagovaje svojega dušnega sovražnika do konca svojega življenja.

Pri premišljevanji nebeških reči je bila njegova duša toliko vnetá ljubezni, da se mu je obličje kar žarilo. Akoravno so ga častili kot izglednega tovariša, ogibal se je vender-le vsega, kar bi ga pripravilo ob njegovo ponižnost. Ponižnost mu je bila namreč podlaga in varovanka vseh drugih kreposti. Vadil se je tudi molčečnosti celo tako, da je pri prodaji svojih glavnikov, (s tem rokodelstvom se je bavil do smrti) samo z eno besedo povedal ceno, potem pa prst položil na usta. Ker se je skoraj vedno zdrževal jedi in pijače, ter ju le toliko vžival, kar je neobhodno potrebno za življenje, in ker je mnogo čul, molil in delal, ohranil si je čistost svojega telesa in duše. Pregreške svoje mladosti je bridko obžaloval in objokoval, a zato ga je Bog že na tem svetu potolažil in pomiril.

Gospod je naznanil kreposti svojega služabnika s tem, da mu je podelil izvanredne milosti. Peter je poznal razne srčne skrivnosti ljudi. Napisal je več izveličalnih opominovanj, ozdravil je hudo glavobolnega Milanca z znamenjem svetega križa in je obudil mrtvega otroka k življenju. Someščani so ga hodili v najbolj zamotanih zadevah vprašat za svet.

Naposled Peter zboli in umrje srečno v Gospodu dne 4. decembra 1289. Njegovo truplo je bilo pokopano v cerkvi sv. Franciška. Postavili so mu krasen spomenik in ob enem sklenili, da se dan njegove smrti papeževim dovoljenjem praznuje vsako leto prav slovesno.

Nadučitelj Peter Gross.

Lurška Mati Božja.

(Potovanje tje, bivanje v Lurdu ter hoja nazaj.)

(Nadaljevanje.)

3. Lurške procesije presv. Rešnjim Telesom.

Castiti oče Engelbert je blagoslovil vse bolnike. Duhovniki in ljudstvo je zapelo: „Tantum ergo“ in „Genitori, genitoque.“ Mašnik je vsem navzočim dal še enkrat blagoslov z Najsvetejšim in potem je nesel sv. Rešnje Telo nazaj v rožniversko cerkev. Romarji smo zapeli navdušeno zahvalno pesem. Mogočno je donela ta slavilna pesem Gospodu nebes in zemlje. Da, ti prizori pri procesiji s sv. Rešnjim Telesom morajo ganiti najtrša srca. Res, mnogo trdosrčnih brezvercev se je že izpreobrnilo prav pri teh procesijah.

Za vzgled Vam navedem izpreobrnenje nekega pariškega zdravnika. Pozno v jeseni je

prišel v Lurd več zdravnik iz Pariza. Pri jami se je norčeval iz pobožnih ljudi in je zasramoval „neumne“ romarje. Vdeleževal se je popoldanskih in večernih procesij. Drugi romarji so lepo prepevali Mariji v čast; a on je bil vedno miren in trd kot skala v sredi živahno se gibajočega morja. Druga srca so se vnemala ljubezni do Boga in Marije; njegovo srce pa je bilo mrzlo, neobčutno. v njem ni plamtela Božja ljubezen. Slišal je bolnike klicati Jezusa na pomoč, videl je klečati pri jami gospode in gospe — a on se ni ganil, ostal je hladnokrven. Naposled se je pa tudi to ledeno srce otajalo čudovito se je ogrelo Božje ljubezni. Neko dopoldne sta dva jamska služabnika pripeljala v kopel bolno deklico. Bila je bledega obraza, strašno suha. Na hip je lahko vsakdo zapazil, da je deklica jetična in da je bolezen že na vrhuncu. Isti dan popoldne je ta zdravnik prišel k jami in je ondi našel pri votlini bolno deklico. K nji je stopil in se pričel z njo pogovarjati. Navdušeno je ta govorila o Lurdu, o čudodelni lurški Mariji in o bolnikih, ki so čudežno ozdraveli. Zdravnik jo je poslušal, vender je večkrat zmajal z ramami. Deklica je spoznala, da ne verjame vsega, kar mu je povedala. Obrnila se je k njemu in mu rekla: „O koliko čudežev je že Marija storila tu v Lurdu. Vi, gospod, menda verjamete, da se gode tu čudeži.“ Zdravnik je prej samo zmajeval, a sedaj je pa kar naravnost odgovoril: „Čudež je neumnost, čudeži so sploh nemogoči.“ Pomenljivo in začujeno ga je deklica pogledala in mu ljubeznjivo rekla: „Kaj ne gospod, da ostanete Vi do jutri tukaj?“ Zdravnik ji odvrne: „Da.“ „Tedad me bodele jutri lahko še videli; če me Marija ozdravi, ali bodele potem verjeli? Obljubite mi, da bodele verjeli,“ — reče mu deklica.

Drugi dan je prišel zdravnik popoldne pred rožniversko cerkev. Pred cerkvijo na trgu je bilo mnogo bolnikov. Neki francoskih škofov je vodil procesijo. Ko so bolniki ugledali Jezusa v sveti hostiji, zažarelo jim je obličje, pozabili so na bolečine. Smehljaje se so zrlí na usmiljenega Samarijana. Prosili so ga, klicali k njemu, da naj se jih usmili: „Jezus, sin Davidov, usmili se nas, ozdravi nas.“ Zdravnik je snel klobuk z glave, storil je to vsled vljudnosti do ljudi. Vstopil se je ali po naključju ali koj nevede prav tik bolne deklice, s katero se je pogovarjal prejšnji dan. Ko jo je ugledal pred seboj, pozabil je na vse drugo, le ujo je opazoval. Deklica je nepremično gledala v monštranco — v ljubega Jezusa. Z obličja se

ji je bralo, da goreče prosi zdravja. Škof jo je blagoslovil. V tem trenutku je silno zaupila, skočila urno iz postelje. Zdravnik je to videl. Gorko mu je postalo. Menil je, da sanja. Dosedaj je stal, a sedaj se pripogne k tlom. Pokleknil je pred Najsvetejše. Bolj in bolj mu je postajalo vroče. V njegovem srcu se je pričel boj med milostjo in zakrknjenostjo. Hvala Bogu, milost je zmagala. Mašnik je dal navzočim blagoslov. Tudi brezverni zdravnik je postal veren. Z drugimi vred je trkal na prsi in prosil Jezusa odpuščanja. Oči so se mu porosile, debele kaplje so mu padale na obleko: jokal je vernik — poprej nevernik. Po blagoslovu so ljudje zapeli Marijino pesem: „Moja duša poveljuje Gospoda“ in so hiteli k jami. Tudi zdravnik je šel z njimi. Med potjo je srečal ozdravljeno deklico. Veselega obraza se je ozrla na zdravnika, prišla ga za roko in rekla: „Verjamete li sedaj?“ Skesano pa odločno ji odgovori zdravnik: „Verjamem.“ „Hvala Bogu, prav zaradi Vas sem še prav posebno prosila Marijo zdravja“, reče deklica. Množica je dospela k jami. Navdušeno se je Mariji zahvalila, da je zopet storila čudež, ker je ozdravila jetično deklico. Deklica sama je z razprostrtimi rokami hvalila Marijo, ker ji je izkazala neprecenljivo dobroto. Tudi zdravnik je pokleknil pred črno skalovje, ozrl se je k Mariji v skali in se ji je prisrčno zahvalil, da je še njega čudovito ozdravila smrtne dušne bolezni — nevere.

Avstrijskim romarjem ni Marija pokazala čudodelne moči pri slovesni popoldanski procesiji, pač pa je čudežno ozdravila v kopeli romarja Janeza Varga, ki je bil doma iz Prispok-Hatvan na Ogrskem. Varga je bil hrom 15 let na desni nogi. Rabil je brgljo in palico ter hodil z veliko težavo. V Lurd je prišel z brgljo in palico. Pri sobotni popoldanski procesiji ga je lahko vsakdo videl, ko je šel v procesiji med drugimi bolniki pred duhovščino. Ko mu je čast. oče Engelbert dal blagoslov z monštranco, začutil je v nogi hud udarec in neznosno bolečino. Jelo se mu je ob enem boljšati, noga je postajala mehkejša. Po dokončani procesiji se je šel kopat v čudežni studenec. Iz kopališča je prišel popolnoma zdrav. Hroma noga je bila gibljiva: brez težave in bolečin je lahko hodil. Bil je zelo vesel, zakaj bi tudi ne bil, saj ga je Marija čudovito ozdravila dolgotrajne, mučne bolezni. Iskreno se ji je pri jami Mariji zahvalil s solzami v očeh in oddal jamskemu služabniku brgljo in palico, da jih obesi na skalnato steno med druge svedoke, ki kažejo sem prihajajočim

Marijinim častilcem prečudno moč lurške Gospe. — V nedeljo popoldne smo tudi imeli procesijo s presv. Rešnjim Telesom. Tedaj je vodil slovesen obhod monsignor Robič, voditelj ogrskih romarjev. Vršila se je prav v istem redu in po isti poti kot v soboto. Ta dan sem videl med bolniki priletno gospo. Opravljena je bila črno. Hodila je kar ves čas za presv. Rešnjim Telesom. Ko je mašnik blagoslavljal druge bolnike, poklekovala je pred sveto hostijo, stegovaje roke k ljubemu Jezusu in ga goreče prosila, da bi tudi njo blagoslovil in ozdravil. Mar je bila tudi ona bolna? O bila je zelo bolna. Kakšen je bil njen obraz! Groza, glava je bila ena sama rana — razjedal jo je rak. Ta gospa se je zelo smilila romarjem. Zares, bila je potrebna Jezusove pomoči. Ali ji je pomagal Jezus? V nedeljo ni ozdravela, tudi v ponedeljek sem jo še videl vso v ranah. Morda se je je usmilil Jezus pozneje, ko smo mi že odšli iz Lurda. Morda pa jo je Jezus hotel poskusiti kot trpina Joba.

V ponedeljek so pa francoski romarji došli v tolikem številu, da nam ni bilo več možno popoldne napraviti svoje procesije. Pridružili smo se torej francoskim romarjem. Presveto Rešnje Telo je nosil neki kanonik. O koliko bolj živahna je bila ta procesija memo naše! Kako so Francozi vse bolj ginljivo častili Jezusa v monštranci! Kako so ga v živi veri klicali na pomoč. Seboj so pripeljali do 50 zelo bolnih romarjev. Ko so prinesli presv. Rešnje Telo na trg, kjer so ležali bolniki, tedaj je množica kar zagrmela in zaklicala: „Naš Kralj Jezus naj živi!“

Na tla so popadali in molili Najsvetejše. Duhovnik je blagoslavljal bolnike; množica pa ni le molila nego kar vpila je: „Jezus, Sin Davidov, usmili se me. Jezus, Ti me lahko ozdraviš, če me le hočeš.“ Bolniki so postali vznemirjeni, ko so ugledali presv. Rešnje Telo. Kar oživeli so, kri jim je urneje tekla po žilah. Prej bledega obraza, oblila jih je sedaj lepa rudečica. Tako vpliva v Lurdu na bolnike že sama Jezusova navzočnost. Jezus je zares magnet, ki vleče na se človeška srca in tudi bolno telo poživlji. Ni se sicer to pot zgodil nikak čudež, a že ta navdušenost za Jezusa v srcih zdravih in bolnih romarjev je sama na sebi čudežna. Po blagoslovu so neizrečeno lepo in ginljivo peli dolgo, dolgo časa.

To naj zadostuje o procesijah s presv. Rešnjim Telesom. Vsak sedaj saj nekoliko ume, kako ljubijo po svetu ljudje našega Odrešenika. O kako plamte človeška srca goreče ljubezni do

svojega Kralja, ki se skriva v ponižni podobi kruha. Oklenimo se tudi mi Jezusa: saj je on edin, ki je vreden naše ljubezni. V težavah in različnih boleznih ozirajmo se otroško zaupno v vsemogočno hostijo, ki nam lahko v trenutku prepodi iz duše megle in oblake notranjih bolestij, in nam tudi lahko takoj ozdravi naše bolno telo. Ne zaostajajmo za drugimi; hitimo vedno dalje in dalje po poti ljubezni, da se kedaj z vsemi gorečimi Jezusovimi častilci zberemo pri Jezusovem večnem prestolu v nebesih. O kako brezmejno se bomo veselili tam vso večnost. Ne bo nam žal, da smo v življenju mnogo ur posvetili preljubemu Jezusu v presvetem Zakramentu. Jezusovo poveljano telo bo naše plačilo in naša radost na vekov veke. Z milijoni angeljev in svetnikov združeni bomo Jezusa ljubili vekomaj.

Kapelan Ivan Miklavčič.

(Dalje pride.)

Častite sive lase.*)

Sv. pismo na mnogih krajih velevala ljudem, naj časte in spoštujejo stare ljudi. V bukvah Mozesovih beremo: „Pred sivo glavo vstani in spoštuj osebo starega človeka ter se boj Gospoda, svojega Boga. — Jaz sem Gospod.“ S temi besedami velevala Bog starim ljudem spoštovanje izkazovati že po vnanji obnašaji n. pr. pozdravljenjem i. dr. V bukvah Sirahovih pa je zapisano: „Ne zametuj govorjenja starih modrih, nego vadi se v njih pregovorih; zakaj od njih se boš učil modrosti in pametnih nauk in mogočnim služiti brez pritožbe. Ne puščaj v nemar modrega govorjenja, zakaj tudi oni so se učili od svojih očetov, ker od njih se boš učil razumnosti in ob času potrebe dati odgovor.“ V teh besedah opominja modri Sirah ljudi, naj ne zametujejo in zaničujejo izrekov in svetov starih; ker poslušajoči njihove svete si bodo pridobili razumnosti in modrosti. „Ne zaničuj človeka zavoljo njegove starosti: kajti tudi izmed nas bodo nekateri čakali starost.“ Tu sv. Duh naglašaja, da naj ne zaničujemo starih ljudi niti v mislih, niti v besedah, niti v dejanju. Sv. apostol Pavel pa daje učencu Titu vodilo, kako vesti se do starih ljudi doslovno tako-le govoreč: „Staršega ne kregaj, temveč opominjaj ga, kakor očeta (z otroškim spoštovanjem, mlajše kakor brate; stare

žene kakor matere, mlade kakor sestre v vsi čistosti (resnobno, prijazno; pa ne sladko ali priliznjeno, torej brez nepotrebnega zaupljivega občevarja).

Pa ako bi tudi ne bilo zapovedano spoštovanje do starih ljudi, velevala nam to že sam čut. Starčkom se niso lasje obelili sami od sebe, nego storila so to dolga težka leta. Sive glave so dosti izkusile. Izkusile so, kako je zemlja solzna dolina z ostrim kamenom posuta in kako je z bodečim trnjem obdana vsa cesta njihovega dosedanjega življenja. Stari so vročino in težo dneva prenašali, da so mlade izredili ter pripravili h kruhu. Kar ti imajo, dobili so od starih; kar ti znajo, naučili so se od njih. Zato gre pa tudi starosti spoštovanje in strežba. — Človeka srce boli — videčega, kako so stari potisnjeni v kot. Komaj so se mladi priženili ali primožile, naj bi se stari že ne le umaknili nego zatisnili naj bi oči. Mlada gospodinja se često šopiri, in stara ji je povsod na poti. Tudi stari oče molči. Mlada se često čudi zdravemu okusu in želodcu starih. Ne da se opravičiti ravnanje s starimi v nekateri hiši. Mladi ne pojmi, kako to stare boli. Vedo naj pa, da se jim vsaka bridkost, katero so povzročili starim, povrne in še morda z dvojno mero. Četrta božja zapoved donaja ali blagoslov ali pa prokletstvo.

Nekateri mladi ljudje tudi celo tožijo, da jim stari predolgo žive. Pa naj pomislijo, da stare ljudi dostikrat spremlja sreča in blagoslov, in da po njihovi smrti večkrat hišo zapustita sreča in blagoslov. Koliko nesreč često stara mamica s svojo molitvijo odvrne in koliko sreče stari oče hiši pridobiva! Moder mož spoštuje in čisla stare ljudi kakor božji zaklad.

Žal, nahajajo se celo mladiči in še mlađenke, ki najraje stare ljudi zasramujejo in se jim spakujejo. Ko bi se hoteli stari radi tega znesti nad njimi, pa beže in se skrijejo rogajoč se onemogli jezi in nevolji zdraženih starih. — Grozna zgodba o tem se bere v starem zakonu sv. pisma. Prorok Elizej je prišel nekoč v Betel, kjer so molili zlato tele. Otroci mu iz mesta naproti pridejo in ga zasmehujejo in vpijejo, rekoč: „Pojdi gori, plešec, pojdi gori, plešec!“ Elizej se k njim obrne in jim žuga v Gospodovem imenu. Kar neutegoma iz gozda planeta dva medveda in jih raztrgata dva in štirideset. Če tudi Bog dandanes ne pošilja medvedov nad razposajene dečke, vendar jih pa lahko najde in kaznuje. Ob otrocih iz Betela je pa postavljen izgled, kako zoprno mu je zaničevanje in za-

*) Članek, ki ga je objavil tirolski narodni pesnik Rennmichl v časniku »Tyroler Volksbote« z nekaterimi dodatki.

sramovanje starih ljudi. — Starišem vem svetovati jako uspešno sredstvo: kako starost nespoštujočo razposajenost in srboritost otrok ukrotiti na mah — sredstvo je, ki nikoli ne goljufa — leskovka ali brezovka.

Nekoč je v družbi mladi znanec očital pri-letnejemu, kako je star. A ta je odvrnil: Res da sem star: ti pa še ne veš: ali boš kdaj star ali ne. Spominja vredne pa so in bivajo kot take besede, ki je je Bog govoril: „Pred sivo glavo vstani in spoštuj osebo starega človeka, ter se boj Gospoda svojega Boga. — Jaz sem Gospod.“

Župnik Alojzij Kummer.

Za cesarja Fran Josipa, ogrskega kralja — pesnik Mavricij Jokaj.

Časnik „Magyar Nemzet“ priobčuje prvega sedanjih ogrskih pesnikov Jokaja uvodni članek teh-le besedi. „Kralj in narod“ ga je pesnik naslovil.

„Bridko tugo me napolnujejo dan za dnem govori iz ogrskega državnega zbora in pa sestavki našemu kralju nasprotnih listov. — Ne le vlada; oseba kralja samega se poprijema neprizanesljivim napadanjem.

Od nekdaj sem prijatelj možati besedi — a perečega roganja kroni napram: tega pa odobravati nisem v stanu.

Vi se zaletavate tako govoreč in tako pišoč v avtoriteto onega kralja, kakor ga Ogrska do sedaj ni še imela, če vpoštevamo njega ljubezen do našega ljudstva.

Ali ne vidite več pred seboj kralja, ki je ob porušenem Segedinu stoječ sveto besedo obljubil, da na novo zgradi to Alföldovo veliko mesto? Ni-li naš kralj izpolnil te svoje obljube?

Ali ne vidite kralja, ki je časom svoje dolge konstitucionalne vlade iz Ogrske stvaril močno in prosto državo?

Ali ne vidite kralja pred seboj, ki vzdržuje mir, to oživljajoče solnce naše domače sreče?

Ali se ne spomnite več one velike žalosti, ki je šla skozi ves narod takrat, ko je kruta osoda ugrabila angelja varuha naše dežele, kraljico nam Elizeto? Takrat se je izjavil naš kralj: „Da bi vedela Ogrska, kako prijateljico je izgubila s kraljico Elizeto!“

Ali nočete nič več vedeti o tem, kako smo si zbrali uprav njo, naj pred najvišim božijim prestolom moli za ogrsko ljudstvo? — More li sedaj ona tam prositi za Vas, če tu na zemlji sramotite njenega kraljevega soproga?

V domovine svetem imenu Vas zato prosim: Nehajte s tem svojim unesrečenim dejanjem! Ne nosite take nove razdvoje v ljudstvo!

Pravico za tako prošnjo do Vas menim da imam — saj sem z Vami in z Vašimi očeti zvesto se vdeleževal vseh bojov, vsega trpenja in vse žalosti ogrske dežele.

Govoril sem Vam torej tem načinom, dragi rojaki v opoziciji!

Če čujete na glas svojih src, prepričate se, da sem Vam pravično prošnjo zastavil s tako besedo.

Saj je večno resničen Fran Deak-ov izrek: „Vse zaigrajmo; a domovine, te pa ne moremo zaigrati — domovina to ni igrača.“

* * *

Poet, osiveli Vaš poet se je dvignil izmed razdivjanega Vam naroda vun — krasno besedo obsojajoč najgršo človeških grdób: nezahvalnost. — Izkravljamo uprav radi Vas tulitvanski Avstrijani in Vi ob polnih loncih sedeč žaljenjem vračate temu, ki Vam jih je napolnil do roba. In Vaš kralj — naš cesar — uprav te dni boleha; bojimo se: precej boleha. Ste mu li Vi zasadili svojo nehvaležnostijo strupenih pušic v njega očetovsko srce? Ste li v stanu Vi odgovornost prevzemati pred izobraženim svetom za slučaj, da se mu — kar zabrani Bog — kaj hujšega zgodi?

I. Bratovske zadeve molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec november 1902:
Pomagajmo dušam v vicah!

b) Posebni nameni.

29.) **Sv. Saturnin.** Slovensko vseučilišče in slovenske srednje šole. Napredek pravega znanstva med Slovenci.

30.) **Sv. Andrej** Slovenski možje. V mesecu novembru umrli udje molitvenega apostolstva in bratovščine presv. Srca Jezusovega.

a) Glavni namen za mesec december 1902:
Krepost vere.

b) Posebni nameni:

1.) **Sv. Eligij.** Pobožna priprava na sv. obhajilo. Sloga v krščanskih družinah.

2.) **Sv. Pavlina.** Slovenska dekleta. Slovensko ljuško šolstvo. Premišljevanje Kristovega trpljenja.

3.) **Sv. Fran Ksaverij.** Slovensko mladeništvo. Slovenski misijonarji. Goreča skrb za izveličanje neumrljive duše.

4.) **Sv. Barbara.** Slovenske žene. Milost srečne zadnje ure. Stanovitnost v dobrem. Pogum za sveto stvar.

5.) **Sv. Saba.** Slovenski rokodelci. Krščanska ljubezen in usmiljenje do revežev.

S.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusovega Srca.

Zahvala.

Podpisana se javno zahvaljujem presv. Srcu Jezusovemu, sv. Antonu in sv. Francisku za uslišano prošnjo.

F. J. iz Ljubljane.